

WEST BENGAL STATE UNIVERSITY

B.A. Honours PART-II Examinations, 2018

SANSKRIT-HONOURS

PAPER-SANA-III

Time Allotted: 4 Hours

Full Marks: 100

B.A./Parl-H/Home./Salva-Hi/2018

The figures in the margin indicate full marks. The figures in the margin indicate full marks. Candidates should answer in their own words and adhere to the word limit as practicable.

(c) िस्सव्य साम व राजवजित स भूरिदान विस्ट I-tinu

[Marks: 10]

- Define and illustrate any *one* from the following: 5×1 = 5
 समासोक्तिः, उपमा।
- 2. Name and explain the figure of speech in any *one* from the following: $5 \times 1 = 5$
 - (a) क्व सूर्यप्रभवो वंशः क्व चाल्पविषया मतिः। कुन्नात् केन्ना क्रिकामानिकाम क्रिकेन्ना व्याप्त । वितीर्षुर्दुस्तरं मोहादुडुपेनास्मि सागरम्॥ क्रिकेन्ना क्रिकेन्ना व्याप्त विकास । व्याप्त विकास । विवास विकास । विवास विकास । विवास विवास । विवास विवास । विवास । विवास विवास । विवास
 - (b) गुणानामेव दौरात्म्याद् धुरि धुर्यो नियुज्यते। असञ्जातकाम अनुविध्यातिकामा (d) असञ्जातकिणस्कन्धः सुखं स्वपिति गौर्गलिः॥ असञ्जातकणस्कन्धः सुखं स्वपिति गौर्गलिः॥

b (a) Name and expound the samusa of vever Il-tinU

[Marks: 35]

3. उदाजहार द्रुपदात्मजा गिरः — Who is द्रुपदात्मजा ? Summarise her speech as found in the Kiratarjuniyam Canto I and analyse the salient feature of her character as revealed in that speech.

OR

Attempt a critical estimate of Kalidasa as a poet.

Estimate Bharavi as a poet.

12

B.A./Part-II/Hons./SANA-III/2018

4.		Translate any <i>two</i> in English or Bengali from the following: 5×2	2 = 10	
	(a)	क्रियासुयुक्तैर्नृप चारचक्षुषो		
	(a)	न वञ्चनीयाः प्रभवोऽनुजीविभिः।		
		अतोऽर्हिस क्षन्तुमसाधु साधु वा व्यवसायकारी प्रनावनारी अस		
		हितं मनोहारि च दुर्लभं वचः॥		
		गन् । जन्मदार वातास्त्राच व विद्यान भव कार्याची वर्ष अवव		
	(b)	कथा प्रसङ्गेन जनैरुदाहृता —		
		दनुस्मृताखण्डलसूनुविक्रमः।		
		तवाभिधानाद् व्यथते नतानतः । १६१ वर्षाना सामुद्रामा वर्षा सामग्रह्म ।		
		स दुःसहान्मन्त्रपदादिवोरगः॥		
	(c)	निरत्ययं साम न दानवर्जितं न भुरिदानं विरहय्य सत्क्रियाम्।		
		प्रवर्तते तस्य विशेष शालिनी गुणानुरोधेन विना न सत्क्रिया॥		0
	(d)	प्रलीनभूपालमपि स्थिरायति प्रशासदावारिधि मण्डलं भुवः।		
	(-)	स चिन्तयन्येव भियस्तदेष्यती रहो दुरन्ता बलवद्विरोधिता॥		
		Les on the Sense rit any sense is the last of the last		
5.		Explain any one in Sanskrit from the following:	$\times 1 = 8$	
	(a)	कृतारिषड्वर्गजयेन मानवीमगम्यरूपां पदवीं प्रपित्सुना। विकास कि वर्षा विकास कि		
		विभज्य नक्तन्दिवमस्ततन्द्रिणा वितन्यते तेन नयेन पौरुषम्॥ भाग महीकान्त्र अस्त प्रकार		
	(b)	सखीनिव प्रीतियुजीऽनुजीविनः समानमानान् सुहृदश्च वन्धुभिः।		
		स सन्ततं दर्शयते गतस्मयः कृताधिपत्यामिव साधु बन्धुताम्॥		
6.	(a)	Name and expound the samasa of गतस्मयः in 5(b) or चारचक्षुषः in 4(a).	2	0
	(b)	Account for the case-ending in जनैः in 4(b) or उदाहृतान् in 4(b).	2	
	(c)	Derive the word विभाज्य in 5(a) or विरहस्य in 4(c). আঠা আহুপান্যান্যান্যা সভাগ চা চাল্যান	1	
	(0)	character as revealed in that speech.		
		Unit-III		
		[Marks: 35] Joog a miyered H stemute 3		
7.		Attempt a critical estimate of Kalidasa as a poet.	12	
		OR		
		Why did King Dilip go to the hermitage of Vasistha. Describe in your own words the journey to the hermitage of Vasistha with apt quotations.	12	

B.A.Part-HARoss/SANA-HI/2018

B.A./Part-II/Hons./SANA-III/2018

8.	Translate into English or Bengali any two from the following:	$5 \times 2 = 10$
(a)	व्यूदोरस्को वृषस्कन्धः शालप्रांशुर्महाभुजः। को कार्यस्य क्रिकान क विद्यान्य स्थान हा हिल्लान	
	आत्मकर्मक्षमं देहं क्षात्रो धर्म इवाश्रितः॥ विश्विताः॥	
(b)	स च शापः तया राजन् न च सारथिना श्रुतः।	
	नदत्याकाशगङ्गायाः स्रोतस्युद्यामदिग्गजे॥ [महरामहोत्राह्मण सहस्र महा होह्माह्मण स्थापना (ii)	
(c)	तदन्वये शुद्धिमति प्रसुत शुद्धिमत्तरः।	
	दिलीप इति राजेन्दरिन्दः क्षीरनिधाविवः॥	
(d)	ईप्सितं तदवज्ञानाद् विद्धि सार्गलमात्मनः।	
	प्रतिवध्नाति हि श्रेयः पूज्यपूजाव्यतिक्रमः॥	
9.	Explain in Sanskrit any <i>one</i> from the following:	$8 \times 1 = 8$
(a)	ज्ञाने मौनं क्षमा शक्तौ त्यागे श्लाघाविपर्ययः।	
	गुणा गुणानुबन्धित्वाद् तस्य सप्रसवा इव॥	
(b)	तं सन्तं श्रोतुमर्हन्ति सदसदव्यक्तिहेतवः। हान्यवाहा वर्ता कर्ता कर्ता व्यवस्थाना स्वाप्ताना स्वाप्ताना वर्ता स	
	देग्नः संलक्ष्यते ह्यग्नौ विशुद्धिः श्यामिकापि वा॥	
10.(a)	Name and expound the samasa of तदन्वये in 8(c) or वृषस्कन्धः in 8(a).	(d) 2
(b)	Account for the case ending in हेरनः in 9(b) or श्यामिका in 9(b).	2
(c)	Derive श्रोतुम् in 9(b) or प्रसूतः in 8(c).	1
	Unit-IV	
	[Marks: 20]	
11.	माघे सन्ति त्रयो गुणाः — Justify the statement with apt quotations from your text.	9
	OR	
	Summarise the speech of Narada to Sri Krishna as depicted in the Śisupālavadam Canto I.	9

B.A./Part-II/Hons./SANA-III/2018

	state and engired of Bengah any two from the following:
12.	Translate into Bengali or English any <i>one</i> from the following: $4 \times 1 = 4$
(a)	(i) विलोकने नैव तवामुना मुने कृतः कृतार्थोऽस्मि निवर्हितांहसा ।
	तथापि शुश्रुषुरहं गरीयसीर्गिरोऽथवा श्रेयसि केन तृप्यते॥
	(ii) अनन्यगुर्वास्तव केन केवलः पुराणमुत्तेमहिमाऽवगम्यते।
	मनुष्यजन्माऽपि सुरासुरान् गुणैर्भवान् भवच्छदकरेः करीत्यधः॥
	लान्याया अर्थ क्यां क्य
(b)	Weite short notes on Egypan Fly & State
	OB
(c)	(i) Name and expound the samasa of मनूष्यजन्मा in 12[a(ii)] or अनन्यगुर्व in 2 12[a(ii)].
	(ii) Account for the case-ending in विलोकनेन in 12[a(i)] or गुणै: in 12[a(ii)].
	(iii) Derive शुश्रूषः in 12[a(i)] or अवगम्यते in 12[a(ii)].
13.	Explain in Sanskrit any <i>one</i> from the following: $7 \times 1 = 7$
(a) प्रभुर्वुभूषुर्भुवनत्रयस्य यः शिरोऽतिरागाद्दशमं चिकर्तिषुः। विशिष्ट व्हीहर्ति हस्या सप्टानिस्थानके व
	अनुक्रियदिघनमिवेष्ट्साहसः प्रसादिमच्छासदृशं पिनाकिनः॥
	to an example and expressed the sames of death as the same and
(t) उदासितारं निगृहीतमानसैगृहीतमध्यात्मदृशा कथञ्चन।
	वहिर्विकारं प्रकृतेः पृथग्विदुः पुरातनं त्वां पुरुषं पुराविदः॥ विद्याना विद